

IROHIN YORUBA

Esin Oro Wa— "IWAJU L'OPA EBITINRE SI"

OLOYE ADEYEMO ALAKIJA GBA MEDALI OYE : £800 NI OWO MAYOR EKO

IV VOL. NO. 464 IBADAN, MONDAY, MAY 7, 1951, OWO IWE IROHIN YORUBA — EGBO HAN (1d)

Akiyesi

Ti e ba awo si wa ki o ma e la oyo, ki o le tun ma o toje jade fun aya, eyi ko ta yoru defe kole jade ran. Nitotun a tun toje mo aya ko darada "E ma e lo iwe aya janyo o"

Olotu

Major M. N. Hennesy
Ni enni awon sere yan si Ipo Assistant Public Relations Officer (Mikaring)

EGEL-TEMEDIRE ATI EGBO AMULUDUN PAPA

ODO-ERI—Eyi je idagbasoke ire ita wa lati ri i pe Ege-Temidire ati Ege Amuludun papo lati oju "Ru" ti ipe oju kedinigbo-ghen oju kiji odun yi (O/2/51) Lati igbayi lo si oruko won ti di Ege-Temidire ati Ege Amuludun Company.

Ogbi bi o ti wo Olorun ian mu irepo wa ni orin awon Ege meje yi ati lati pa won po fi se okan, adara wa ni pe ki Olusua jeki idapo won na se olopolo ire fun wa won.

Amotan wa fun awon egbo yi ni pe ki won mafe fi ati si se awon egiyan, nitigbo awon pogan-pagan wa lati ba de ayo je ni "awon babu wa si ti ri won kan ki won so ma e powe pe "Apo pogan-pagan ki pe miji pespe ni awon egiyan mo."

E mase l'eti si ti awon Agboyi-oyi enia, e ma jeki awon elotan o ri ayin gbe se, Olusua yio mu se awon Ege ni daro nin. Ma! Iru ile bayi wa wa o, Ajumogbo ni o daro o apapo owo ni a ti na o sere, A si tan yo fun Ogbeni A. Adegbeye ati ghogbo (Wo oju ewe keri)

£800 Ni Owo Mayor Eko

EKO—Ninu ipade ti awon Igbinu Munisipa Eko se ni 1950 Isegun ti ise oju kini oju yi ni Akowe Igbinu na ka iwe Ojola Gominu fun awon Igbinu na pe Egberin ponun (£800) ni on ati igbinu on ri pe o to fun Mayor Eko lati ma a gba lododun.

Teleteli ti Egbataja p'o nu o din ogorun (£2,500) ni awon Igbinu Munisipa ti tuku si pe Mayor ni lati ma a gba lododun sugbon Gominu ati Igbinu re ri i pe o poju. Ni awon ba pari re si apo mejo yi.

Ogbeni A. E. T. Banson
Ni Asogbo Oso Chief Secretary to the Government Nigeria Iristi ti o ba oke Ajapa de si oje yi ati oju "Ru" ni oju kaji owo yi, lan dipo sere Asogbo Ipe ti Ogbeni H. M. Fout si sile nigbati o ni je Oye Gominu Jamika.

Alhaji Qnasanya Di Balogun

IJEBU-ODE—Ni asale Ojubo ti ise oju keredinigbohan oju to kaja yi ni Olu Alaiyelawo Gbelegba kep C. M. G., C. B. E., Awujale Ijebu Ode kede re si ati ghogbo enia lan ina Afin re pe Alhaji Fausu Akeroye Qnasanya di Balogun Ijebu-Ode dipo Oloye Oloje. Kuku ti o se alansi ni odun ti o kede yi Alhaji yi je enni ati awon pupa owo, o wa je enia E o ghogbo, o si tan l'any.

Ikede ti Olu re si je awon-awon igbinu ti awon Oloye woye Agbosa, Apena, Olo Iufare, Apreti ni Lapoakun, Oloye Y. L. Kuku, yi ati o si Alaja Igbinu Oluwadi na, nitigbo awon enia igbinu ni o adu Oye na. Sugbon nitigbo ti awon igbinu na fi ara bati, je gye na won awon ri i sipe Alhaji Qnasanya ni o taji ju awon yoku lo, ni awon ba lo je abo fun Olu.

Olu ni je aranya fun awon meji yoku si Oye na ko bo so loye, ati awon alaligbohan won pe ki won mase biau ati pe ka awon ma se ditte ni enni Oye na budi ni loye, nitigbo ki awon je pape petu re lati ba a se Asepe Oye l'any.

(Wo oju ewe keri)

Oloye Alakija Gba Medali

EKO—Ni oju l'any ti ise oju keredinigbohan oju to kaja si ati Ogbeni Hanan Oshinrin ti ipe Olori ghogbo awon Labarosa (Kora) ile je pe ghogbo awon Oloye ati Oloye du sijo ni ile re 6 Mayi Street Yebu fun awon nigbati fi imalaki Oye ni Bale ni won fi owo fun Ogbeni Oloja Adeyemo Alakija K. B. E. fun un.

Nigbati Oloye Oloye ati Iyansia Adeyemo Alakija ti gba sigun lo ni ile Oyatibo alimu odun 1949 ati awon si lu ba la Labarosa (ba awon Kora) wo ni Bale ati ghogbo awon Oloye ile won ba fi gba woye woye-lare ti awon si je awon pataki fun won l'any.

Lekin eyi ni Bale na wa a fi oye ita won da Oloye Alakija Iola fun ile ajumogbo-papo ti o wa ni sere awon Kora ti o wa ni ile ri sere awa ara ile yi, medali Oye na wa a fi fun Ipe Ijebu Ode Ijebu Ode ghogbo awon ti o pe al'any.

Odun (80) enia ni o wa sibi awon yi sugbon awon oje ti sere (Wo oju ewe keri)

Oloye Alakija Gba Medali
Olu ni o gba medali oye ni Bale awon Labarosa (Kora) fi da a sigun

Irohin Yoruba

Eda Oju Wa-Iwaju L'upa Ibiti Nre Si

E agba si - OLOTU IROHIN YORUBA FUN OWO IROHIN YORUBA ODUN KAN

BEKOR - Sile mada ati koto mada (44)
MIRAN NI NIGERIA ATI OKO OKUN - Sile mada koto mada (40)
IDAJI IYE OWO WON NI A NOGA FUN IDAJI ODUN

Vol. VI IBADAN, MONDAY, MAY 7, 1951 No. 635

IBADAN KOLE DA DURO NI?

NINU ETO pataki ti Ogbeni H. L. M. Butcher se ni loolo yi fun ilu Ibadan n ghati o nyo iwadi nipa eda-aiyade ti o sele lara awon loye ibadan pelu Oloye Agbaje, Otan Balogun Ibadan ni o wa awon Ogbomoso, Ede ati Oshogbo kuro ninu Ijoba bibe Ibadan pe ki awon ilu wonyi wa ni omira furu ara won.

Eto yi se pataki kan ti ko dun mo Ibadan ninu ara. Nwon si bere si se aloye pe eto yo yi lodi si iwe Adun ti Ijoba. Geesi ba ni ilu Ibadan se ninu odun 1893 pe awon ni lati ma a je gaba lati awon ile wonyi ni.

Ti o ba se pe adahun ti awon otoka si yi ni o fun won ni agbara a ti ma a je gaba loru awon ilu wonyi ghati (ambosi-bosi ki kile se be e) ti o si je lati owo Ijoba Geesi na ni adahun na ti ara, se lati owo Ijoba Geesi kanwa ni eto titun yi na si ti wa pelu, ninu igba ti Olole Gominia ti fitowo si, kini o tun nfa a ti Ibadan ti binu si. ahi Ibadan ko le da duro ni?

Se Ibadan paara mo pe abe Ijoba bibe Oyo ni awon ti wa teleteli ri agbani Ijoba Geesi yi na ni o se agbara fun won ti awon fi kuro ni abe Ijoba bibe Oyo, ti o ba si se pe nitiori ti Ogbomoso, Ede ati Oshogbo wa pelu won ni nwon se ya Ijoba won kuro labẹ Oyo ki awon kuku so fun Ijoba Geesi pe awon o kuku pada si abe Oyo.

Ti o ba si se pe irepo ni Ibadan nwa pelu awon ilu wonyi, ti awon ba mo daju pe awon ko ri awon ilu na je lara, ki awon fi owo so awon lati jijo ma a se eto lu ni awon nwa ni, ibe dara ki awon kuku da i noraan pupo lati gbe ibujoko apupo Ijoba bibe won lo si Ogbomoso tebi Ede, tabi Oshogbo, Ibadan a wa a ri i pe pelu ayo ni awon ilu wonyi a fi dapo mo won.

Nitorin ti Ibadan ba ti ri pe on le da duro lati se eto ilu awon furu ara won ati orisirisi inawo ti o ba ti idi ri yo ki awon fi awon ilu wonyi sile fun omira ara won. Ko si ilu kan ni gogbo agbaye loni ti ko je omira, nitorin obun ti a ba nfe furu ara eni ni ki a ma a fe fun owo nikiyi wa. Ibadan e fi Ogbomoso, Ede ati Oshogbo sile fun omira ara won. Abi Ibadan ko le da duro ni?

J. A. Ajao & Brothers

GENERAL MERCHANTS
10, Egmont Road, Lagos, Nigeria

A nta awon atun wonyi - Iwara orisirisi (Matchbox, Ogan, Zephe, (Epson Sall), Kafura Pelebe (Campher), Akika (Face Powder), U4 Dudas (Mineral Water), Cement, Bata Furuta (White Canvas Shoes), Leather Shoes (Genuine), Beer, Shoppa, Gin, Wine, Brandy.

Medicine Stores

A fun ata awon orisirisi agan ni oke Siba wa - Ogan Naranba, Atso-oro-pe, Ibi, Ibi-Jedi, ati Agba Fun Obari - ati Okunrin Lakuregbe, Iba Omba.

O YE KI AWON IMALE TUMO ALUKI RANI SI EDE WA

(L'U Owo IYAAFIN O. OLUFUNKU OMU OJIN KRISTI IKARE AKOKO)

Tayan tayan ni mo fi ki Olo-Kristi? Obun to ba jara la so fi awon to ati gbagbo awon olobagba ara won e tumo; awon Kristi si Yoruba pe awon ko jara ri abiri ti ba, ka le ti ka ye owo ti Olo-nwon se nigba dala Irohin Yoruba nra ti pe-Momoda ni "Gru mi," sile; adana mi ni pe Olorun to O pe Jesu Kristi ni oton. Woy, fu-ayin ni yu igbagbo y, ko ni Luku se fun wa so Omo Olo-jiki oton nko mo ayin oton, yu Olo-jale ni Loru 1. 32 Oton kama lukan oton ayin lojogun. Mo baye si ki Irohin Yoruba ni, mo owo gba te, Manra, 3.17 ko ti jo odun kan lo, lati igbana, ati on 17, ope 5.

4. Kini iwa ope ti eda shu bode ti nasa jafe nibe awon oton, laye gbagba jara ara ti Momoda si dapo si-ye awon ti o alakasa da ko ba? Ibi ti oton igbala han awon oton, iwa oton tabi iwa ipa wo ig ko fi mo ki Olorun maati fi ri si Jesu! Jesu papa fi igbagbo awon igbala han awon ti o wa bi awon Ju lare pe tani oton nira, ki O si mo owo awon oton ni o da ni o igbi ope John 3. 46 Olorun so shababa pe on ko ti ope lowo Jesu. Luku 23.4.

5. Kini se ti awon lakin nra pa ni Oton ba ri pe o to ti o na le jara owo ni kankere yi awon ninu Irohin Yoruba fun kiki ati idahun si awon lakin. Oton to nra ni kowe yi a pe, mo kowa pe, gbagbo aranyanwa ti o se awon awon yi ayo, oton ba awon Olorun ba so, awon yipolope ko ni awon ma ari jiki gbe ope won lati oton Bibeli tabi Alurumati papa, awon awon imale si igbi ope won lowo lare lare, ni awon ni yan owo awon imale rira, oton potapota lo nibe si ayi ayin ba so pe awon gbagbo, ako da woy ope tani ki lo iwa won.

Ilu ni idu dun pupo ti a ba le ni nwa awon imale to le le yekereke fun wa, idi ri to fi je pe lati ope ti oton imale ti ede le wa, ko si imale kan to da i lakin lati awon Alurumati a wade wa, ki gbagbo awon ti ko mo ede Larubawa le mo igbale awon imale, itan igbale ayi ati lo Momoda yekereke gbagba awa oton oton Kristi ti se mo nira oton a nira, ati obun to se wa lara Re ti fi nira.

Nitorin o da lole pe ba a ni ayi awon imale to si abe, ni awon die to kewu bode bi mara wa ninu oton (5 pe on) kuro awon imale ko mo itan, ibe, ati ayin lara won rara, "Eyin nira, e ko mo obun ti oton nira," John 4 ope 21.

Oton ni awon ologbogi ni awon bi ibintere Kristi ba wadi kan, obun to kaa lati se ni lati tumo Bibeli si ede won, o fere je pe ko si oniy ede ti ko ni Bibeli si ede won.

Awon agbi lo awon lowo pe "fi oton yai ba ti diri loya, a fi kan oton" fi awon awon imale ba da won lole pe oton ni, o fere je Alurumati si ede Yoruba. Ka ba oton kaa.

2. Iga pupo ni mo ni apudhere yi nwa iwe Irohin y, ko fi si imale to le dabari ri yekereke.

Kini se ti Afa fi nwa ologbogi ko ti ba jama oton, ahi oton ti "Afa" 7

Nitorin Moar je akoko ni Olorun se fi Anron si ogunfu fun on. Ekodu. 4. ope 10-16.

3. Kini Momoda ti jo Jesu

AYO ABARA TINTIN

FUNTUA - Ada e lodi Olorun fun Owo-Arunna kan ni Olorun ti Ogbeni D. A. Ajao si Iyafin C. Alapokola Ajao lere si ope sile ope kera odun yi ti je Olo-Ako, Ogbu, D. A. Ajao yi ni woye lara Irohin Yoruba ni Olo-Funtua.

Nigbati o di ope kere oyo kere odun yi ti je ope sile ope kera, oton ko a so oton na ni Gonda Olowafemi Ajao, lodi ti a so ope kereko tani, nigbati o di ope ope agogo oyakala oton ni awon gbagba oton bati si wole fun jiji ati mimu, inawo ope yi pe to je gpe.

Die nnu awon ti o wa niyi, awon Ogbeni T. O. Yewale D. Ojayi, J. Ajala, D. A. Ojediran, D. A. Agbe, J. M. Alao, Yaso, fi Deji, Agbade, Anon Jofade, Jero Ludie Morakoy ati awon Iyafin S. Bada, si A. Farabee de Ajani.

Adana wa alpe ki Olowo ko ba a to o oton na, ko si pesu fun awon ti ko ni o, a, ni.

Si ma a ko iwe
Irohin Yoruba
gibagbogbo fun orisirisi irabun

OBA ADELE KEJI ATI QRE IPILE

(Lati Owe Y. ATINLA DISU—EKO)

Odele di ni odun meji na lagyan nto ni Eko. A si wa (October 1st 1949) ti ma a ba won soro pelu aban to ni Alajalewa Oba Adedeji Adedeji ti soro sil lakaye. Ibi iwa bayi ma awon ife, Ojo la, odunwa, bori-kini ati awon malarika ki won fayan Oba wa yi. Iwa rare re woyi ati o wa awon ori re ti a ape ni Ore Ipile yi lon lobi fun ni awon eban ninba bi Ade, Opa-Ileke, ati Agboroso. Ojo-loye eban dandara ati o ti e ki gba owoji, nipa iwa rare re yi. Sogbon awon eyi ti o ti gho lati owo awon Ojo Ipile woyi ni kankan. Oba wa pelu awon ori woyi ti nre ori be o to akan bi ayi odun sibia. A dape lode Egbé Ore-Ipile, Ki iwa Oba wa ati stafia ki o wa pelu wa yin.

E je ki a fi ipe Oba wa yi kuyeba ki a ma a yee ere ni-ripe eban ebek ko ni si oye kan ti Oba wa ma maki si ode ni agunlogbo eba Tokunmi tabi Tokunmi ti ko si bala pelu ipan ati ayi. Ki Oba koo fan wa ki bata o si pe ipe Oba wa o, Amin.

SANUTH A. R. KO JANO RARA

(Lati Iwo I.O. ARO—ABUTE-METTA)

Jowo nipa Akijeye pataki ti e kinikan pe oje on Olorun. Ewo ni ko si ope iwe kin ti o jade ni ti onde, igbadi, ifupa, iwa tabi 94/51. Nipa ti ajiye ti e je abun baba wa ti eyin imole tabi loni oje aryanjiran 14/51 ni nipa nipa fan ifupa. Ogbel E. O. Martins ati Ogbel Nibo nipa Akijeye tabi Bibi Mimmo ti Olorun gbe so fan ayin pe ki e ma so awon akan woyi ni 14/51. Mo fi ki o ma so ara ile ni nipa dala nipa awon imale daban ni here yi.

Oloso wo juba o. Eku igb o. Here Ogbel E. O. Martins (ipe iwa re ti o jade ni 12/51). On nipa idanwo tabi owoji, ko ni ki a ma a ti awon nipa woyi ni nipa nipa fan ifupa. Nibo nipa fan ifupa dan bi e ba le ipa sere fan ni idun Akijeye ni tabi nipa Bibi Mimmo pe Olorun ni ki a ma so awon akan woyi ni 14/51. E je puru ma Olorun ayin imale, e so otio, otio yin so ayin ti omiwa. Bibi Mimmo so pe wo ko gho di ni Olorun eban pelu ma, ipe ko gho di ya dte kan fan ara re wo Ekedo ori 2/51 pe 3-5. Ogbel E. O. Martins Olorun yin ma ti oloso kan gboya ayin o. Mo dape Oloso fan ayin o e gba ni lati le so ajiye di loni ore Ogbel E. O. Martins ati Sanuth A. K. Ojo Oba ko ni 14/51 ipan c.

Sanuth jowo ipe wa nibo ni Olorun ti gbe pa lag fan nipa pe ayin ukurun imale ko gho di ife bi e na fi kiran sin On Olorun Oba? Sun wo lo so be? Sanuth sira wo lo so fan pe awon Malika kan wa to awon ni adura ayin? Ogbel, Malika wo ni ki ti oye kan nipa ori ukurun? Oruko Malika na ti oje? Tabi Malika Jubirita ni? Ibanja koo—Ogbel Sanuth mo ro pe onimmo imale ati iwo ape? Ogbel Martins ti o bere akan woyi mo woyi Olorun ko fi lo so bere lowo ayin. Akijeye papa so woyi iwo ko gho di mo otun

ALIJAE ONASANYA DI BALOGUN

Lati oje ewe kin Gbagbi ni aye imale, Oloso Ode ni Oba fi awon Oye na re ni Alibaj Onasanya ni di re so agogo mife iyin oje na fan igban ni ayin si ti gba ghojo ife kan ti Oloso Balogun (Gbagbi) ni ti bira si gba ghojo wata si alajo, ki Olorun jiki Oye o so mo ni o, omi.

IKEDE IJOBA

IDANWO "MATRICULATION" TI ILE EKO GIGA-JULU TI LONDON. (UNIVERSITY OF LONDON) 1951

27/51 ni lati kinle fan awon ikede pe ni oje lagyan ti oje oje kandinlogbo oje yi (26th of May 1951) ni awon a bira idanwo na ni iwe ki oke yi.

W. M. Austin
Fus Ag. Director Of Education

OLAYI ALAKIJA OBA MEDALI

Lati oje ewe kin fun lati daruko ni uba Alajalewa Oba keji, Oloso Oloso ati Iyafin-Kolewanda Abayomi, Adedeji Agba Ogbel ati Iyafin Olorun-ire Ibanja, Adedeji Agba Ogbel, S. Binkole Kinsin, Ogbel Alas Stewart. "Ayin awon British Council ni Nigeria" Ogbel ati Iyafin E. R. Williams, Oloso ati Iyafin Kede Thomas awon Ogbel J. K. Sanuth, A. O. Osofola, A. O. Abayomi ati Ibanja Iko.

GOBI TEMIDRE ATI GHO AMULUDUN PAPU

Lati oje ewe kin Egbé na pe awon ko ori ire o woyi, nre ipale Egbé yi ni 35/51. (Soro Lagos balansa. A si ki Alajalewa Oba fan ati awon ipe re pe awon ku ori be o ti iwa fi ipa ayin bira ni Bu Eri ni asoko ifupa. Bi ori kan ba sunwo a ran igba ori. Ki Olorun jiki fi na ran ghojo ku o. Egbé Ibanja ati Egbé Amuludun, oje nipa a d'ajo. Ombogbo ki ko iwe dandan e ka, si darogbo, dandala, aji ayin a d'ara yi ayi lo o, amia.

Printed and Published by the Service Press Ltd 377 Appingale Street Lagos Nigeria.

Awon eba marun yi ni nipa ti ba oke ofarafa lo si iwa Oyinbo lati ko oje oje awon alajalewa oje fi wa si ipan fan woyi. Ogbel J. K. Verano, "Assistant Director of Produce Inspection" ni Oyinbo ti o duro laga ori o o aha won soro. Oruko awon soro na lati ayin kan ni D. E. Nwan, Produce Officer lat Warri in charge of timber and palm kernels, H.U. Osofa lati Warri (Rubber and Cocoa), D.D. Oduanya lati Zaria Z. Groundnuts and Cotton) M. E. Bendasi lati Kano (Groundnuts) ati S. O. Somoza lati Maiduguri, (Groundnuts)